

Эрдни-шишан 600 минъгън тонн силос

Д А Р Х М Н

Хальмг республикин күч-кочирин делгрүлсн шунлтта гүджрмг ик кӱдлмшин нилчӱр, мана хальмгин теегт, эн джил, урднь үзгдӱд уга, сонъсгдад уга агъу ик газрт, данъгъар III минъгън гектарт эрдни-шишӱ тӱргдв. Эрдни-шишӱ малд кецӱ гидг шимтӱ сӱн хот болдгинь келӱд нам керг уга.

Эн джилин ургъц, тер тоод эрдни-шишӱн ургъц бас йир сӱн болв. Урднь, эрдни-шишӱн ургъц тӱрӱц гардго газрмудар, үлгӱринь келхд, Юстинск болн Приозерн райодт, эн джил ургъц йир сӱн болв.

Кесг минъгън гектар газрас ргдгддж хурагдсн эрдни-шишӱ малд шимтӱ хот кегддж силос болдж белдгдхмн. Эрдни-шишӱн ургъцас зӱвӱр элӱднь буудж кедж хурагдхмн. Ут-туршдан республикӱр йир ик агъута газрас эрдни-шишӱн ургъц хадгддж хурагдхмн.

Эрдни-шишӱг силосд хаддж хуралгън, буудж хурахд ямаран адгъмтагъар, тӱргӱр кегдсн болна, тедӱ мет, ахр болзгт, икӱрнь тӱвсн бийнь кӱдлмшин 8-10 ӱдрин эргцд, кегддж тӱгсӱгдх зӱвтӱ.

Эрдни-шишӱн ургъцар силос дарлгън, хаддж авсн ургъи кӱк деернь кегдх зӱвтӱ ик бачм, ик даалгъврта кӱдлмш. Эрдни-шишӱгъӱс, силос белддж дарлгънь тоолад, диглӱд урдаснь белдчксн графикӱр кегдх зӱвтӱ.

Ода мана республикин колхозмудин болн совхозмудин гардачирин бачм кевӱр кех нег кӱдлмшнь — эрдни-шишӱг силосд хадлгънд техник ягъдж белдгдсинь, кӱдлх улснь ягъдж диглгдсинь — эн тоотиг эртӱснь шамддж, сӱӱнӱр шӱӱдж хӱлӱцхӱх зӱвтӱ.

Эрдни-шишӱн элвг ургъцан хаддж, цаглань хурадж авхар колхозмудин болн совхозмудин гүджрдж кедж йовх кӱдлмшӱр болхла, малдан элвг кӱрх шимидхот белддж авхар зӱткддж йовх эднӱ зӱтклӱр болхла, ӱдгӱ цагт эрдни-шишӱн ургъциг силосд хаддж хурадж авлгън ямаран ик чинртӱ, ямаран ик бачм керг болдж тусджахнь нам кенд болв чигн ил медгдджӱнӱ.

Целинн района «Ленинский» совхоз эн джил 2400 гектар газрт эрдни-шишӱ тӱрлӱ. Ургъцнь йир сӱн. Одахн эн совхоз эрдни-шишӱн ургъцан хаддж силос дарлгъан эклв. Дундлад келхлӱ, эрдни-шишӱг буудятӱгинь тоолхла, гектар болгъна-

снь 100-120 центнер кӱк ногъан гарчана. Эн совхоз нидн джил эрдни-шишӱ бас тӱрлӱ. Тиигхд ургъц ик хол тату билӱ.

Эрдни-шишӱн ургъциг хаддж силос белддж дарлгъна кӱдлмш республикӱр ода тӱгӱлнӱгдӱн дегц эклчкв.

«Ленинский» совхоз силос дарлгънд 1000 гектар газрт эрдни-шишӱ хадхмн, 8000 тонн силос дарх зӱвтӱ.

Силос дарх газран эртӱснь белддж авлгън — йир ик чинртӱ кӱдлмш. Силос ил газрг чигн, малтчксн нӱкнд чигн даргдх зӱвтӱ. Совхозмудин зӱрм гардачирнь йир эндӱтӱ йовдл гаргъджана. Газр малтдг техник зӱрм совхозмудар йир тату. Энӱгӱр шалтг кегъӱд, тиим совхозмуд. силос дарн гихлӱ, малтсн белн нӱкд уга гигъӱд, силос дарлгъна кӱдлмшӱн элн үрӱн гиджӱнӱ. Тиигддж болшго.

Иим хаджгӱр хӱлӱц Приозерн, нег үлӱ Юстинск райодт гарв. Юстинск района «Северный», «Раздольный», «Полынный», «Енотаевский», нань чигн совхозмуд, эрдни-шишӱн ургъцнь йир сӱн бийнь, энӱг эдллдг техник уга, силос дархар седхлӱ нӱк бел кедж малтдг машид уга гигъӱд, цуг эрдни-шишӱн дала ӱдл ургъцан малд идӱлчкхӱр седджӱцхӱдж.

Эн джил силосиг газр деер дарлгън икӱр кегдхмн. Эн амрар кӱцӱгдх зӱвтӱ кӱдлмшт ик ач-тусан кӱргх эв-аргъиг республикин колхозмудар болн совхозмудар арднь ордж, ик гидгӱр шундж делгрӱлхмн.

Силос дарлгъна зура цаглань кӱцӱлгънд мана колхозмудт болн совхозмудт цуг эв-аргънь бӱӱнӱ. Зуг эн тоотд чангъ, батта гардвр кергтӱ.

Партийн болн советск организацс эн кӱдлмшӱс ӱнӱган хӱӱгъӱх зӱв уга. Тӱрӱ хаддж хуралгъна кӱдлмш, государствд буудя орулдж ӱглгън, хӱд киргългън, государствд ноос орулдж ӱглгън — цуг эн тоог олн-зӱсн кӱдлмш цуггъарн тӱгсӱгдснӱ хӱӱн, эрдни-шишӱн элвг ургъциг цаглань хаддж хурадж авлгънас, малдан элвг кӱрх шимтӱ хот белддж авлгънас нань, эднӱс даву чинртӱ тӱр ӱдгӱ цагт мел уга. Эрдни-шишӱн 600 минъгън тонн силос цаглань белддж дардж авлгън — мана колхозмудин болн совхозмудин ӱдгӱ цагт дун угагъар кӱцӱх зӱвтӱ бас нег кӱчтӱ эрки тӱрнь.